

USLOVI ZA OSIGURANJE OD OPASNOSTI PROVALNE KRADE I RAZBOJNIŠTVA**1. PREDMET OSIGURANJA****Član 1.**

(1) Predmet osiguranja od opasnosti navedenih u članu 2. ovih Uslova mogu biti pokretne stvari, osim:

1. stvari izloženih na sajmovima i vašarima;
2. motornih suvozemnih vozila,
3. plovnih vozila, prikolica, samohodnih mašina i vazdušnih letjelica.

Stvari iz tačke 2. ovog stava mogu se osigurati samo za vrijeme dok su uskladištene kao zalihe u trgovačkim i carinskim skladištima ili dok se nalaze na popravci u radionicama i slično.

Ako se izričito ugovori i navede u polici, osigurane su i daske za jedrenje (surf), kajaci, kanui, dok se nalaze u zaključanim prostorijama.

(2) Osigurane su samo stvari osiguranika i lica koja sa njim žive u zajedničkom domaćinstvu.

Ako su izričito ugovori i navede u polici, osigurane su i stvari radnika koji obavljaju posao na mjestu osiguranja označenom u polici (član 7.), kao i stvari trećih lica primljenih radi popravke, prerade, obrade, prodaje, u najam, na čuvanje, u zalog, na poslugu i slično.

(3) Osigurane su stvari koje su u polici ili spisku navedene. Ako su stvari navedene kao skup, onda su osigurane kako one koje su postojale u trenutku zaključenja ugovora, tako i one koje se naknadno unesu u taj skup.

(4) Ako je propisima ili policom osiguranja utvrđena obaveza vođenja evidencija o osiguranim stvarima, smatraju se osiguranim samo stvari koje su evidentirane u skladu sa propisima, odnosno odredbama police osiguranja.

1.1. Osigurane opasnosti (rizici)**Član 2.**

(1) Osiguranjem po ovim Uslovima pruža se osiguravajuća zaštita od rizika izvršenja ili pokušaja krađe ili razbojništva, kao i obijesti (vandalizma) na osiguranim stvarima u toku izvršenja provalne krađe.

(2) Osiguranjem je pokrivena šteta od odnošenja, uništenja ili oštećenja osiguranih stvari, kao i šteta prouzrokovana oštećenjem građevinskih dijelova prostorija, instalacija i opreme (oštećenje zidova, tavanica, vrata, stakla, brava itd.) u kojima se nalaze osigurane stvari prilikom izvršenja ili pokušaja izvršenja provalne krađe, odnosno razbojništva, i to u visini troškova opravke, a najviše do 3% od sume osiguranja, odnosno do 10% kod osiguranja na »prvi rizik«, ukoliko se drugačije ne ugovori.

(3) Ako se posebno ugovori i plati dopunska premija, kod osiguranja muzeja i izložbi, osiguranjem su pokriveni i štete od obične krađe i oštećenja od posjetilaca.

(4) Novac i druga sredstva plaćanja i dragocijenosti za vrijeme manipulacije sa njima na blagajnama, šalterima i na uplatno-isplacnim i prodajnim mjestima, osigurani su od rizika razbojništva na »prvi rizik« uz uslov da je osiguranje zaključeno za svako uplatno-isplacno, odnosno prodajno mjesto posebno.

(5) Osiguranjem nisu pokriveni štete od provalne krađe, odnosno razbojništva kod osiguranika građana:

1. izvršenih od članova porodice koji žive u zajedničkom domaćinstvu osiguranika, i
2. izvršenih uz sudjelovanje nekog od članova porodice koji žive u zajedničkom domaćinstvu osiguranika kao podstrekača ili pomagača.

Pripadnicima se smatraju lica koja u prostorijama gdje su se nalazile odnijete ili oštećene stvari žive, rade ili su primljena na noćenje.

(6) Osiguranjem nisu pokriveni štete:

1. od prevare i pronevjere;
2. od obične krađe, osim za osiguranja iz stava (3) ovog člana,
3. usljed posrednih gubitaka prouzrokovanih nastankom osiguranog slučaja (gubitak zarade, dangube i sl.);
4. manjka utvrđenog popisom (inventarisanjem), pa ni onda ako se manjak ustanovi prilikom inventarisanja (popisa) koje je izvršeno poslije osiguranog slučaja.

1.2. Obim opasnosti provalne krađe**Član 3.**

(1) Provalnom krađom, u smislu ovih Uslova, smatra se krađa ako njen izvršilac:

1. provali u prostorije u kojima se nalaze osigurane stvari (mjesto osiguranja) razbijanjem ili obijanjem vrata i prozora ili provaljivanjem tavanice, zidova i podova;
2. otvori mjesto osiguranja lažnim ključem ili kojim drugim sredstvom koje nije namijenjeno za redovno otvaranje, a da je pri tome ostavljen trag na osnovu kojeg se može pouzdano utvrditi provala u smislu krivično - pravnog dokaza;
3. provali zaključano smjestašte u mjestu osiguranja u kome se nalaze osigurane stvari, ako je do smjestašta došao na jedan od načina koji je odredbama ovog člana okvalifikovan kao provalna krađa;
4. otvori mjesto osiguranja ili smjestašte pravim ključem ili njegovim duplikatom, ako je do ključa došao jednom od radnji spomenutih u tačkama 1, 2, 3, i 5. ovog stava ili razbojništvom ili prevarom maloljetnog člana domaćinstva;
5. uđe u mjesto osiguranja kroz otvor koji nije za to određen savladavajući prepreke koje onemogućavaju ulazak bez napora.

Uskakanje kroz otvoren prozor (do visine 3,0 m do donjeg ruba prozora) ne smatra se provalnom krađom.

(2) Provalnom krađom smatra se i krađa stvari sa balkona i loda na spratovima, kao i iz stanova na spratovima ako je izvršena uskakanjem kroz otvoren prozor na spratovima.

(3) Od rizika provalne krađe stvari su osigurane samo za vrijeme dok se nalaze u zatvorenim i zaključanim prostorijama, odnosno u zaključanom smjestaštu, navedenom u polici.

Novac, hartije od vrijednosti, taksene i poštanske marke, štedne knjižice, drago kamenje, plemeniti metali i predmeti od tih metala, pravi biseri, nakit, zlatni predmeti i kolekcije osigurani su od opasnosti provalne krađe samo ako se i dok se nalaze u posebnom zaključanom smjestaštu (željezna blagajna, pancir blagajna, trezor i slično), ukoliko se drugačije ne ugovori. Van posebnog smjestašta plemeniti metali i predmeti od plemenitih metala osigurani su samo za vrijeme trajanja procesa obrade, prerade i manipulacije, ukoliko je to ugovoreno.

(4) Roba i druge zalihe koje se drže na otvorenom prostoru, kao što su: građevinski materijal, željezna roba, poljoprivredni strojevi, automobili, druge mašine i ugrađeni dijelovi u tim strojevima, automobilima i mašinama i slično, mogu se osigurati ukoliko se to posebno ugovori, ako je prostor ograđen dobro održavanom ogradom visine najmanje 2 m i uz uslov da postoji stalni čuvar.

1.3. Obim opasnosti od razbojništva**Član 4.**

(1) Razbojništvom se u smislu ovih Uslova smatra oduzimanje osigurane stvari upotrebom sile (ugrožavanje sa opasnošću po život i zdravlje) protiv osiguranika ili njegovih pripadnika ili prijetnje da će se neposredno napasti na život ili tijelo ovih lica.

(2) Smatra se da postoji upotreba sile i onda kada su upotrebljena sredstva za onemogućavanje otpora.

1.4. Osiguranje novca i drugih vrijednosti za vrijeme prenosa ili prevoza

Član 5.

(1) Ako se posebno ugovori, osiguranjem su obuhvaćene štete od razbojništva nad licem kome je povjeren prenos ili prevoz novca, hartija od vrijednosti, uložnih knjižica, čekova, mjenica, potvrde depozita i dragocjenosti (prenosilac, otkupljivač, inkasat, trgovački putnik i slično, u daljem tekstu dostavljač). Osiguranjem su za pojedini prenos, odnosno prevoz pokrivene i štete koje nastaju za vrijeme prenosa, odnosno prevoza bez krivice lica kojima je povjeren prevoz, odnosno prenos do visine sume osiguranja, a najviše do protuvrijednosti od 16.600 KM usljed:

1. prevare koja je izvršena nad ovim licima u smislu pojma prevare iz Krivičnog zakona;
2. krađe osiguranih vrijednosti dostavljaču dok se nalazi pod neposrednom tjelesnom zaštitom ovlaštenih lica;
3. gubitka vrijednosti, ako je gubitak nastao zato što ovlaštena lica, nezavisno od činjeničkog stanja iz stava (2) člana 4. ovih Uslova nisu više bila u stanju da čuvaju povjerene im vrijednosti.

(2) U ugovoru o osiguranju novca i drugih vrijednosti iz stava (1) ovog člana za vrijeme prenosa, odnosno prevoza mora se označiti broj dostavljača koji po nalogu osiguranika prenose, odnosno prevoze novac ili druge osigurane vrijednosti.

(3) Obaveza osiguravača za svaki pojedini slučaj prenosa, odnosno prevoza novca kada je dostavljač preuzeo novac ili druge vrijednosti traje, na određenom putu prema nalogu osiguranika, sve dotle dok novac, odnosno druge vrijednosti ne preda na određenom mjestu.

(4) Stvari iz stava (1) ovog člana u prevozu motornim vozilom mogu se osigurati od rizika razbojništva, kao i od nestanka i oštećenja, odnosno uništenja u slučaju saobraćajne nezgode.

Saobraćajnom nezgodom u smislu ovih Uslova smatra se prevrnuće, sudar, iskliznuće, survanje motornog vozila sa kojim se vrši prevoz vrijednosti kao i sva ostala oštećenja prouzrokovana od iznenadnih događaja spolja pod dejstvom mehaničke sile, a nezavisno od volje osiguranika, odnosno vozača, kao i oštećenja prouzrokovana iznenadnim termičkim ili hemijskim djelovanjem spolja.

(5) Osiguranje prenosa, odnosno prevoza novca i drugih vrijednosti zaključuje se na sumu osiguranja unaprijed ugovorenu i označenu u polici po jednom dostavljaču, a šteta se plaća u punom iznosu, ali najviše do sume osiguranja (osiguranje na »prvi rizik«). Po pojedinom dostavljaču, ako nema pratioca, suma osiguranja može iznositi najviše do protuvrijednosti 16.600 KM.

Za osiguranje na sumu osiguranja od protuvrijednosti 16.600 do 40.000 KM uslov je da dostavljač ima pratioca ili da novac prenosi u torbi sa ugrađenim alarmnim uređajem.

Za osiguranje na sumu veću od protuvrijednosti 40.000 KM uslov je da dostavljač ima oružanu pratnju i to do 80.000 KM jednog, a preko 80.000 KM najmanje dva naoružana pratioca.

Ako se pri nastupanju osiguranog slučaja osim rizika saobraćajne nezgode utvrdi da dostavljač nije imao pratioca ili torbu sa alarmnim uređajem, a osiguranje je bilo zaključeno na sumu osiguranja veću od protuvrijednosti 16.600 KM, prilikom utvrđivanja visine naknade uzeće se kao da je osiguranje bilo zaključeno na sumu osiguranja do protuvrijednosti 16.600 KM. Isto će se tako postupiti ako se utvrdi da dostavljač nije imao oružanu pratnju, a osiguranje je bilo zaključeno na sumu osiguranja veću od protuvrijednosti 40.000 KM ili nije imao dva naoružana pratioca na sumu osiguranja preko 80.000 KM.

(6) Izuzetno od uslova koji se traže u prethodnom stavu može se uz posebno ugovaranje i doplatnu premiju zaključiti osiguranje:

1. za raznosače pošte na sumu osiguranja do protuvrijednosti 40.000 KM,
2. za referente prodaje dragocjenosti (zlato i ostali plemeniti metali, predmeti izrađeni od njih, drago kamenje i biseri i sl.) do sume osiguranja do 300.000 KM.

Referenti prodaje mogu biti samo lica u stalnom radnom odnosu sa osiguranikom, psihički, fizički i moralno sposobni za prodaju i nošenje dragocjenosti, naoružana ispravnim oružjem i obučena za rukovanje tim oružjem. Dragocjenosti su osigurane samo u koferima snabdjevenim ispravnim alarmnim uređajem dok se prenose i prevoze vozilom osiguranika, a preko noći ukoliko se nalaze u zaštićenim smjestaštima (željezna blagajna, pancir blagajna, trezor, uzidani sef i slično), i od rizika provalne krađe.

1.5. Vrijednost osigurane stvari

Član 6.

Vrijednost osigurane stvari je:

1. za zalihe robe, materijala i sirovine (pokretne stvari) - nabavna cijena uzimajući u obzir rabaćenje, promjenu mode i slično, ili tržišna cijena ako je niža od nabavne;
2. za zalihe gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje kod proizvođača - proizvodna cijena, a ako je tržišna cijena niža od proizvodne - tržišna cijena;
3. za zalihe poljoprivrednih proizvoda kod proizvođača - proizvodna cijena, a ako je tržišna cijena niža od proizvodne - tržišna cijena;
4. za mašine, uradaje i instalacije, transportna sredstva i sredstva veze, inventar i predmete domaćinstva, nabavna cijena novih stvari umanjena za iznos procijenjenog rabaćanja (tehničkog i ekonomskog);

Ako osiguranik ne može dokazati računima nabavke i drugom dokumentacijom vrijednost osigurane stvari u smislu prethodne alineje smatraće se da je vrijednost osiguranih stvari najviše 50 % od vrijednosti nove stvari;

5. za hartije od vrijednosti, arhivsku građu, za muzejske i predmete na izložbama - vrijednost sporazumno određena između osiguravača i ugovarača osiguranja;
6. za stvari od plemenitih metala, neprerađenih plemenitih metala, drago kamenje i biserne ogrlice, rijetke i skupocjene stvari, umjetničke predmete, planove, datoteke, crteže, modele, kalupe, makete, dokumenta, rukopise, predmete zbirki i poslovne knjige, vrijednost sporazumno određena između osiguravača i ugovarača osiguranja. Ako ta vrijednost nije sporazumno određena, stvari iz ove tačke smatraju se osiguranim najviše do protuvrijednosti 160 KM po komadu, a do 800 KM po zbirki.

1.6. Mjesto osiguranja

Član 7.

(1) Stvari su osigurane od opasnosti provalne krađe i razbojništva dok se nalaze u prostorijama, odnosno smjestaštu označenom u polici (mjesto osiguranja).

(2) Osiguranje je u važnosti i onda kada se sve osigurane stvari prenese sa mjesta označenog u polici na neko drugo mjesto u okviru sjedišta osiguranika, odnosno mjesto stanovanja na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Osiguranik je dužan da osiguravača izvjesti o preseljenju osiguranih stvari, a najkasnije u roku od 15 (petnaest) dana. U protivnom, poslije navedenog roka osiguranje prestaje.

1.7. Utvrđivanje naknade iz osiguranja

Član 8.

(1) Visina naknade iz osiguranja se utvrđuje:

1. u slučaju odošenja ili uništenja stvari - prema vrijednosti osigurane stvari (član 6.) u vrijeme nastanka osiguranog slučaja, umanjenoj za vrijednosti ostatka, prosječnih manipulativnih manjkova i odobrenog rastura, loma i kvara;
2. u slučaju oštećenja - u visini troškova opravke (materijala i rada) u vrijeme nastanka osiguranog slučaja, umanjениh za

iznos procijenjenog rabaćenja i vrijednost ostatka.

- (2) Ako je suma osiguranja manja od vrijednosti stvari u vrijeme nastanka osiguranog slučaja (podosiguranje) šteta će se naknaditi u srazmjeri između sume osiguranja i vrijednosti osigurane, odnosno osiguranih stvari.
- (3) Ako su stvari osigurane na "prvi rizik" naknada će se platiti u visini nastale štete, a najviše do ugovorene sume osiguranja na "prvi rizik". Odredbe o podosiguranju u ovom slučaju neće se primijenjivati.
- (4) Ako su troškovi opravki oštećene stvari veći od vrijednosti osigurane stvari na dan nastanka osiguranog slučaja, postupiće se kao da je ta stvar uništena i naknada obračunati prema stavu (1) tačke 1. ovog člana.
- (5) Ako su pronađeni izvršioc i ako naknadno bude na nesumljiv način utvrđeno da naknada iz osnova osiguranja treba da bude manja od iznosa isplaćene naknade, osiguranik je dužan da osiguravaču vrati isplaćeni iznos. Ako prema visini utvrđene stvarne štete naknada iz osnova osiguranja treba da bude veća od iznosa isplaćene naknade, osiguravač će naknadno osiguraniku isplatiti razliku između isplaćene naknade i naknade koju treba isplatiti.
- (6) U svakom štetnom događaju (osiguranom slučaju) obračunata naknada iz osiguranja se umanjuje za 10 %, a najmanje za iznos u protuvrijednosti od 500 KM ukoliko se drugačije ne ugovori.
- (7) Ako se utvrdi da u trenutku nastanka osiguranog slučaja nisu postojale ugovorene mjere zaštite ili su bile neispravne i slično, osiguravač će umanjiti iznos naknade iz osiguranja proporcionalno dobrenom popustu u polici osiguranja.

1.8. Naknada troškova

Član 9.

- (1) Osiguravač naknađuje troškove koje je osiguranik učinio kad je osigurani slučaj nastao za preduzete mjere radi otklanjanja i smanjenja štete, pa i onda kada te mjere nisu bile uspješne.
- (2) Naknada troškova iz prethodnog stava i naknada iz člana 8. ovih Uslova ukupno ne može premašiti sumu osiguranja. Troškovi za otklanjanje štete učinjeni po nalogu osiguravača naknađuju se i onda kada zajedno sa naknadom premašuju sumu osiguranja.
- (3) U slučaju podosiguranja troškovi za otklanjanje i smanjenje štete naknađuju se u istoj srazmjeri kao i naknada iz člana 8. stav (1) ovih Uslova, osim u slučajevima kada su troškovi učinjeni po nalogu osiguravača.
- (4) Osiguravač nije u obavezi da naknadi troškove učinjene za otklanjanje uzroka štete, kao i troškove intervencije organizacija i organa čija je dužnost prema karakteru poslovanja da pružaju besplatnu pomoć kada osigurani slučaj nastane.

1.9. Pronađene ukradene stvari

Član 10.

- (1) Ako osiguranik na bilo koji način sazna gdje se nalaze ukradene stvari dužan je da odmah preduzme sve potrebne mjere naročito preko nadležnih organa da se utvrdi identičnost ovih stvari i da mu se iste vrate što prije. Isto tako je dužan da o ovom saznanju, preduzetim mjerama i rezultatu istih obavjesti osiguravača u najkraćem roku.
- (2) Ako osiguraniku nije isplaćena naknada, a nije protekao rok za isplatu naknade za pronađene stvari iz člana 26. Opštih uslova za osiguranje imovine, osiguranik je dužan da pronađene stvari primi natrag. Ako su vraćene stvari oštećene osiguranik ima pravo na naknadu po članu 8. ovih Uslova.
- (3) Ako su ukradene stvari pronađene poslije isplate naknade iz osiguranja ili po isteku roka za isplatu osiguranik ih može zadržati za sebe, ali je dužan da osiguravaču vrati primljenu naknadu za neoštećene stvari uz odbitak neophodnih troškova preuzimanja, koji ne mogu preći iznos isplaćene naknade, a oštećene stvari može zadržati po cijeni sporazumno utvrđenoj sa osiguravačem i vratiti mu samo odgovarajući dio primljene naknade. Ukoliko osiguranik ne želi da zadrži ove stvari one prelaze u vlasništvo osiguravača.

1.10. Važnost Opštih uslova za osiguranje imovine

Član 11.

Ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim Uslovima, na osiguranja zaključena po ovim Uslovima primjenjuju se i Opšti uslovi za osiguranje imovine.

Ovi Uslovi za osiguranje od opasnosti provalne krađe i razbojništva stupaju na snagu danom donošenja, a primjenjuju se od dana osnivanja Društva.

